

Čedomir Popov

DR. MIRNICS JÓZSEF

1923—1979.

Azért gyűltünk össze, hogy örök búcsút vegyünk dr. Mirnics Józseftől, aki egész életét a viharos bácskai történelem tanulmányozásának, évszázadunk kutatásainak szentelte. Halálával egy kiváló tudós, a Bölcsészettudományi Kar tanára és a közelmúltban megalakult Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia levelező tagja távozik sorainkból.

Mirnics József kollégánk és barátunk tartományunknak és hazánknak azt az intellektuális nemzedékét képviselte, amely a háború befejeztével, nagyon fiatalon ugyan, de minden erejét az alkotómunkába vetette. Idestova négy évtizede küzdött ezen a síkon, vállalta és teljesítette az egyre nehezebb és bonyolultabb feladatokat. Erejét és tehetségét pazarolva, szorgalmasan és felelősen végezte munkáját, nemcsak történelemtudományi kutatásait, hanem társadalmi tevékenységét és oktatói ténykedését is.

Csaknem huszonöt éven át (a XIX. sz. derekától népfelszabadító háborúnk végéig) vallatta tartományunk s ezen belül elsősorban Bácska múltját. Tudományos munkásságának kiindulópontja a szocialista eszme elhíntése és a munkásmozgalom kialakulása a Vajdaságban, majd hazánknak az 1941—1944-ig tartó magyar és fasiszta megszállása, a bácskai német nemzetiség magatartásának tanulmányozása a II. világháborúban, a népfelszabadító háború és a vajdasági forradalom kulcskérdéseinek boncolgatása. Az említett témakört három monográfiában, négy történelmi dokumentumgyűjteményben, negyven tanulmányban és tudományos értekezésben dolgozta fel, s mintegy hetven enciklopédiai és lexikoni, valamint újságcikkben jelentette meg. Mirnics József tudományos munkásságának nemcsak hazánkban, de külföldön is elismeréssel adóztak. *A bácskai munkásmozgalom a magyarországi Szociáldemokrata Párt megalakításáig* c. doktori disszertációja azonfelül, hogy „a tartományi munkásmozgalom kezdeti szakaszának monográfiája, híven tükrözi a társadalmi-gazdasági viszonyokat is”, s ennél fogva „pótolhatatlan alkotása tartományunk újabb kori történelmének”. *A Bácska megszállása*

a II. világháborúban c. könyvét a magyar és a német történelemtudomány is értékes alkotásként könyvelte el.

Tanári pályafutása ugyancsak sikeres és gyümölcsöző volt. Fiatalos hévvel és lendülettel oktatta a szabadkai gimnázium diákjait. Tíz évet dolgozott itt tanár- és igazgatóként, s ezzel figyelemre méltó érdemeket szerzett háború utáni oktatási rendszerünk kiépítésében. 1963-ban az újvidéki Bölcsészettudományi Kar docensévé választották, ettől kezdve haláláig a Történelmi Intézet és a Történelmi Tanszék legtekintélyesebb tanára volt. Tapasztalt pedagógus- és kiváló szervezőként, a Tartományi Oktatási Tanács elnöke és a társadalmi-politikai események részeseként tudása legjavát építette be a tartományi székváros felsőoktatási rendszerébe is. Energikus és kitartó dolgozóként veszi ki részét az oktatási reformból, a tantervek, a pénzügyi és káderpolitika kidolgozásából, a kutatómunka szervezéséből és az ifjú szakemberek felkészítéséből. Csak mellékesen jegyezzük meg, hogy Mirnics József irányításával és segítségével tizenegy történész doktorált.

Tehetséges, kitartó és felelős munkája alapján számtalan tudományos és társadalmi felelősséget és kötelezettséget róttak rá: a Tartományi Párttörténeti Levéltár vezetője, az újvidéki Bölcsészettudományi Kar prodékánja, tanszékvezető tanár, nagyszámú szerkesztőség munkatársa, testület és szakbizottság tagja, publikáció szerkesztője, a KSZ és a Szocialista Szövetség községi és szövetségi testületeinek és bizottságainak tagja, az egyetemi öngazgatási szervek tagja illetve elnöke volt.

Mirnics József sokat és fáradhatatlanul dolgozott — az utolsó leheletéig. Úttörő munkát fejtett ki nemcsak tartományunkban, de egész hazánkban: az elsők között doktorált a munkásmozgalom történetéből. Az újvidéki Történelmi Tanszéken ő volt a jugoszláv nemzetek és nemzetségek mai történelmének első tanára, s ezzel a tantárgy fizionómiájának kialakítója is. Elsőként kezdte boncolgatni a Bácskában élő német nemzetiség II. világháború alatti magatartását. Elsőnek látott hozzá a munkásmozgalom és a népfelszabadító háború bácskai, bánáti és szerémségi történetének feldolgozásához. Tudományos és kutató munkájával tehát méltán vált Mirnics József a nemrégiben megalakult Tartományi Tudományos és Művészeti Akadémia első nemzedékének levelező tagjává. Sajnos a halál elsőnek is ragadta el az akadémikusok közül.

Mirnics József nincs többé az élők között, hirtelen és korán távozott, egy gazdag de torzóban maradt életművet hagyva maga után. Szinte biztosra vehető, hogy a gyermekein kívül utolsó óráiban is legtöbb gondot A szocialista forradalom és a népfelszabadító háború vajdasági története okozott neki, ez a kollektív de befejezetlen munka, amelynek készítésében senki sem töltheti be a halálával keletkezett űrt. De nemcsak innen hiányzik majd. Ezért is gýászoljuk majd sokáig és őrizzük szép emlékéit.

Nyugodjék békében!

Fordította *Tumbász Erzsébet*